

SÅ STÄRKER VI RÄTTSSÄKERHETEN – 2010

FöretagarFörbundet och Skattebetalarnas Förening
om småföretagares rättssäkerhet

INLEDNING

Små kunskaper bland företagare om skattekontrollen. I årets rapport visar vi med hjälp av en enkät bland 1465 av FöretagarFörbundets medlemmar att de överlag är nöjda med bemötande och information från Skatteverket men samtidigt upplever sig ha dåliga kunskaper om hur skattekontroller fungerar. Småföretagarna upplever också att deras rättssäkerhet på skatteområdet är dålig.

Konkreta förslag för mer rättssäkra skatter. Vi föreslår en rad regeländringar för att stärka småföretagarnas rättssäkerhet och ger en bild av hur våra förslag till regeländringar passar in i dagens system. Vårt mål har varit att våra förslag ska ge märkbar effekt på rättssäkerheten samtidigt som de har låg inverkan på Skatteverkets kontrollmöjligheter.

Aktuell statistik om domstolsutslag. Vi redovisar också den senaste statistiken angående ändringar i Skattemål från Domstolsverket. I dag ändras inom tre av de fem viktigaste skatteområdena sammantaget vart fjärde beslut som behandlas av förvaltningsdomstolarna. Det finns ett betydande utrymme för att öka Skatteverkets besluts kvalitet.

Positiv utveckling av antalet väntande skattemål. Statistik visar att de senaste årens satsningar på att kapa köerna av väntande skattemål i domstolarna däremot har gett resultat.

Innehållsförteckning

1. Bakgrund, sid 2
2. Så ser småföretagarna på dagens situation, sid 3
3. Bevisbördan i skattemål, sid 5
4. Fallstudie: Elias Melki, sid 6
5. Fallstudie: Anders Eriksson, sid 9
6. Tio förslag för bättre rättssäkerhet, sid 10
7. Skatteverkets beslut steg för steg, sid 12
8. Statistik – antal balanserade mål, sid 15
9. Statistik – så ofta ändras Skatteverkets beslut, sid 16

APPENDIX – Skatteverkets verksamhetsstatistik

1. BAKGRUND

Alla har rätt att känna att det finns en god rättssäkerhet i hur de behandlas av myndigheterna. Det gäller särskilt den som driver ett företag. Företagare har ett betydligt större ansvar än de flesta andra gentemot myndigheterna. Det handlar om att själv hantera sina skattebetalningar, att följa en mängd lagar och regler i sin verksamhet och att även själv vara ansvarig för att betala in de anställdas skatter.

Rättssäkerhet består främst i att lagar och regler ska tolkas objektivt på ett förutsebart vis. Rättssäkerhet är samtidigt något som vi lätt tar för givet. När rättssäkerhet diskuteras är det därför oftast på grund av att något gått fel i enskilda fall.

Ofta rör dessa diskussioner just Skatteverket, en del av det offentliga som varje enskild har en relation till och som alla har en åsikt om. Det är också en myndighet vars verksamhet är grunden för all annan offentlig verksamhet.

Skatteverket och dess tjänstemän har mycket stora befogenheter till att kontrollera enskilda individer och företag. Därför är det positivt att myndigheten de senaste åren arbetat med kommunikation och hur man in-ternt ser på skattebetalare, och då särskilt synen på företagare. Det är nu fler som vågar närma sig myndig-heten.

Trots det hamnar småföretagare lätt i en väldigt utsatt position i förhållande till Skatteverket. Småföretagaren arbetar ofta med små resurser och begränsad tillgång till juridisk sakkunskap. Majoriteten arbetar mer än heltid. Småföretagaren har därför minst möjligheter att tillvarata sin rätt och drabbas därför ofta väldigt hårt när Skatteverket anklagar dem för att ha gjort fel.

FöretagarFörbundet och Skattebetalarnas Förening har i många års tid arbetat för förbättrad rättssäkerhet på skatteområdet. I tidigare rapporter har vi visat på ytterligare brister i rättssäkerheten som kan uppkomma i dagens system.

FöretagarFörbundet och Skattebetalarnas Förening vill därför med den här rapporten visa på småföretagarnas inställning till Skatteverket och rättssäkerhet idag. Vi vill också visa med hjälp av två fall från verkligheten hur Skatteverkets bedömningar kan gå till och vad det får för konsekvenser. Samtidigt kommenterar vi löpande och kommer med förslag på förbättringar. Vi presenterar slutligen statistik över skatteprocesser.

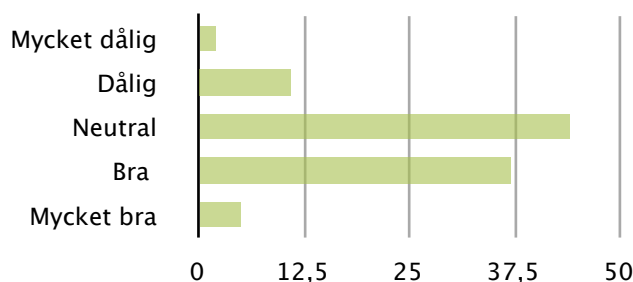
Den undersökning bland FöretagarFörbundets medlemmar som redovisas nedan är genomförd via en webbenkät mellan den 12–17 augusti 2010 respektive den 25–28 oktober 2010 av Hero Kommunikation AB. Antal svarande var 1 465 personer/företagare i augusti och 1340 personer/företagare i oktober.

2. SÅ SER FÖRETAGARNA SJÄLVA PÅ DAGENS SITUATION

Småföretagarens bild av Skatteverket

De flesta småföretagare är nöjda med den service de får från Skatteverket. På frågan om hur de som företagare uppfattar den service och information de får från Skatteverket genom hemsidan, blanketter och när de ställer frågor svarar 42 procent bra eller mycket bra. Bara 13 procent tycker att servicen är dålig eller mycket dålig.

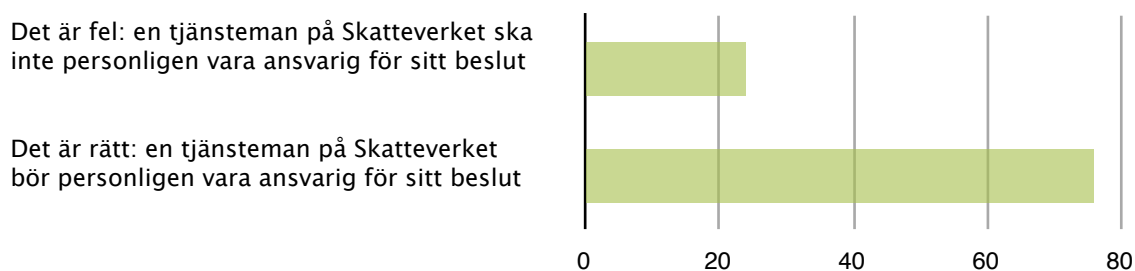
Småföretagares uppfattning om service och information från Skatteverket (andel av de svarande, procent):

Av småföretagarna som svarat är det 67 procent som själva har blivit kontaktade av Skatteverket i någon fråga. Av dessa har 32 procent uppgivit att de i samband med detta känt sig misstänkliggjorda av Skatteverket medan 68 procent inte anser att så varit fallet.

I frågan om tjänstemannansvar finns samtidigt en tydlig opinion bland småföretagarna för att återinföra regler om personligt ansvar för tjänstemäns myndighetsutövning. Detta är särskilt relevant för Skatteverket, eftersom enskilda tjänstemän i skatteärenden har mycket stora befogenheter att fatta beslut som ofta får betydande konsekvenser för enskilda individer. Det skulle också höja kvalitén på skatteverkets handläggning.

Småföretagares uppfattning om tjänstemannaansvar (andel av de svarande, procent):

Frågan om tjänstemannansvar aktualiseras av att Skatteverket under senare tid har uppmuntrat allmänheten till att ta kontakt med Skatteverket för att få information och råd. Deviser som "fråga oss först så slipper vi fråga sen" används för att få människor att ta kontakt med myndigheten och att använda servicetelefonen. Det blir då väldigt viktigt att det som framförs av Skatteverkets tjänstemän också går att lita på. Det får stora konsekvenser om den information som ges av Skatteverket som de skattskyldiga uppfattar som ett korrekt råd inte stämmer vid en senare granskning.

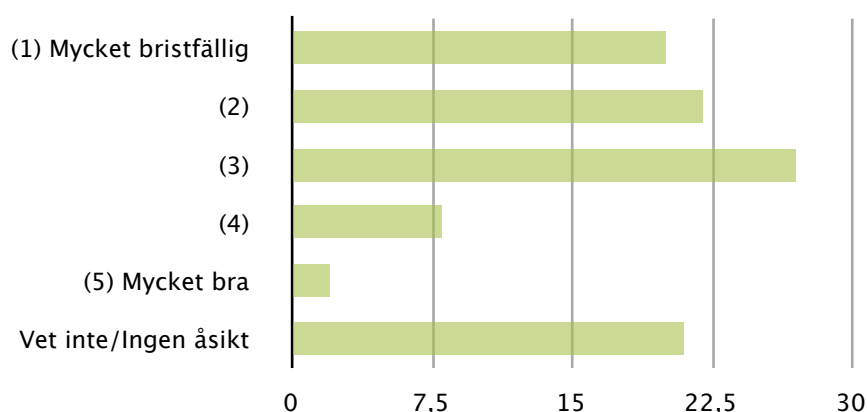
Skatteverket har nu infört dialogsamtal för att bemöta kravet på förutsebarhet i bedömningarna och för att ge innehåll till devisen där Skatteverket uttrycker att de vill att fler skattskyldiga ska ta kontakt med Skatteverket istället för tvärtom. Genom dialogsamtal ska skattskyldiga nu kunna få ett bindande besked för framtiden på en konkret skattefråga. Det går till så att företagaren skickar in en beskrivning med sitt problem för att sedan få ett bindande besked tillbaka. Idén med dialogsamtal är dock bara tänkt att inkludera storföretag.

För småföretagen gäller att de vid en frågeställning har att kontakta Skatteverket via servicetelefonen. Det finns därvid en rad parametrar som måste uppfyllas för att rådet ska ge tillräcklig bärkraft inför en eventuell kommande granskning. Först måste företagaren som ringer in kunna ge en adekvat beskrivning av sitt problem som är så avgränsad och klar att handläggaren kan svara på det. Sedan måste handläggaren ha tillräcklig kunskap för att kunna förstå vad det är för problem det handlar om för att sedan kunna ge svar, antingen själv eller genom någon annan. Slutligen bör också företagaren alltid nedteckna namn, datum, klockslag, fråga och svar samt eventuellt hur resonemanget förts för att ha något att förlita sig på om frågor skulle uppkomma i efterhand. Inte sällan uppkommer ändå situationer där ord står mot ord där den skattskyldige hamnar i underläge.

Småföretagarens bild av rättssäkerheten

Totalt är det 35 procent av småföretagarna som själva har gått igenom en skattegranskning eller process, utan ytterligare påföljd från Skatteverket, eller som känner någon som har gjort det. Samtidigt är det bara 30 procent som vet vad som egentligen händer om man som företagare blir granskad. De flesta småföretagare har alltså liten beredskap eller kunskap om vad som kan inträffa vid en granskning innan det händer dem själva eller någon i deras närhet. De är fullt upptagna med att driva sina företag och med att få vardagen att gå ihop. Hur småföretagarna själva uppfattar sin rättssäkerhet framgår nedan:

Så uppfattar småföretagare rättssäkerheten på skatteområdet (andel av de svarande, procent):

En stor del, 42 procent, anser att deras rättssäkerhet på skatteområdet är bristfällig eller mycket bristfällig. Endast 10 procent tycker den är bra eller mycket bra. Samtidigt är det, som nämnts ovan, bara 30 procent som vet om vad som händer när man som företagare blir granskad. Okunskapen verkar med andra ord vara stor bland småföretagarna kring hur en granskning går till. Det riskerar att öka risken för att eventuella felbedömningar från Skatteverkets sida får stora konsekvenser.

Vad vill då småföretagarna helst se för konkreta förbättringar? Småföretagarna i undersökningen rangordnar nedan vilket av alternativen som är viktigast för att förbättra rättssäkerheten för företagare:

1. Enklare och precisare regler.
2. Inget skattetillägg innan lagakraftvunnet beslut.
3. Översyn av reglerna för skattekontroll.
4. Offentligt biträde i skattemål lika som för brottmål.
5. Specialistdomare i domstol.

Inte överraskande är det populäraste alternativet "Enklare och precisare regler". Skatterätten är dock till sin natur komplicerad och många gånger svårtolkad. Det kommer därför även fortsättningsvis att vara svårt att till fullo uppfylla småföretagarnas önskan om enklare och precisare regler. Övriga förbättringsförslag rör åt-

gärder som påverkar först när Skatteverket väl bestämmer sig för att genomföra en granskning. När Skatteverket väl granskar är det viktigt att komma ihåg att det är företagaren som har bevisbördan.

3. BEVISBÖRDAN I SKATTEMÅL

Oavsett granskningsform råder s.k. omvänd bevisbörda. Det innebär att det är den skattskyldige som måste visa, d.v.s. göra sannolikt, att Skatteverket har fel. Av småföretagarna svarar 29 procent att de inte känner till vem som har bevisbördan i ett skatteärende. Sex procent tror att det är Skatteverket som ska bevisa att de som företagare har gjort fel. En majoritet, 64 procent, är dock medvetna om att det är de som företagare som ska visa att Skatteverket har fel.

Anledningen till att bevisbördan ser ut som den gör i skattemål, d.v.s. omvänd bevisbörda, har att göra med vem som i praktiken har lättast att styrka ett visst förhållande. Skatteverket gör ett antagande utifrån deklarerade uppgifter eller egna analyser som det sedan är upp till den skattskyldige att förklara. Förutom att det är mest resursekonomiskt skulle motsatsen innebära polisiära utredningar som skulle bli mer ingripande för den skattskyldige.

När sedan respektive sidas bevis ska värderas och det ska avgöras vem som har rätt i en process ställs även olika krav i brottmål och skattemål på att något ska göras sannolikt, som i en förvaltningsdomstol är ett lägre krav än vad som ställs i brottmål, där det krävs att ett förhållande måste vara ställt utom rimligt tvivel för att det ska resultera i en fällande dom. Översatt i procenttermer räcker det idag med att något är bevisat till 75 % – sannolikt, i en skatteprocess, vilket ska jämföras med 95 % – ställt utom rimligt tvivel, vilket gäller för brottmål.

De olika beviskraven beroende på om målet är ett brottmål eller om det är ett skattemål kan leda till intrikata problem. En företagare kan t.ex. bli frikänd i en brottmålsprocess men sedan bli fälld i en förvaltningsprocess mot Skatteverket gällande samma ärende. Dessutom medför den lägre sannolikhetsbedömning som råder i skattemål att småföretagare kan fällas på ibland begränsad bevisning.

För att komma tillrätta med det som många uppfattar som rättsosäkerhet i processerna mot Skatteverket bör beviskraven närma sig den nivå som gäller i brottmål. Vidare måste det ställas större krav på bevisvärderingen i domstol så att det klart och tydligt går att leda bevisvärderingen från den som ska bevisa fram till det som ska bevisas. Det finns också olika beviskrav i olika förvaltningsärenden, varför det också är viktigt att uttryckligen skriva ut i beslut och domar vilken bevisgrad det är som är uppfylld eller ska uppfyllas för att bevisningen ska anses tillräcklig, vilket inte alltid sker idag.

4. FALLSTUDIE – ELIAS MELKI

Elias Melkis företag Melki Städ AB hade 2004 över 150 anställda. I början av 2004 köpte Melki Städ ett annat företags städkontrakt. Köpet betydde att företaget fick flera nya kunder, därför behövdes också mer personal. Eftersom facket inte ville att Melki Städ skulle fortsätta att anlita den underentreprenör som företaget redan hade måste denna snabbt ersättas.

Då det finns ett omfattande skattefusk i branschen kontrollerar Melki Städ varje underentreprenör hårdare än vad Skatteverket kräver. Företaget tecknar enbart skriftliga avtal med aktiebolag. I stället för att bara kontrollera att underentreprenörer har F-skattsedel och inga skatteskulder kontrollerar man även att skatter och socialavgifter verkligen betalas in av underentreprenören.

Melki städ fick från Skatteverket svaret under våren 2004 att allt var i sin ordning med alla underentreprenörer. Trots det visade det sig att ett företag inte hade skött sina skattebetalningar. Inte förrän under sommaren drog Skatteverket in företagets F-skattsedel. När Melki Städ fick reda på detta i juli sade de upp avtalet med det fuskande företaget.

När Skatteverket sedan noterade att Melki Städ betalt in pengar på det fuskmisstänkta företagets konto gjorde Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten en razzia hos Melki Städ AB. Snart följde också en betalningssäkring på 4,5 miljoner. Företaget överlevde bara tack vare ett banklån. Anklagelsen mot Melki var att han tagit emot pengar från underentreprenörerna som de tjänat genom att anställa svart arbetskraft.

I tingsrätten friades Melki helt. Rätten konstaterade bland annat angående Skatteverkets revisionspromemoria och Yvonne Jansson, en av de två handläggare på Skatteverket som genomfört revisionen:

”Promemorian innefattar påståenden av Yvonne Jansson för vilka det inte vare sig i promemorian eller vid förhöret med henne har redovisats någon omständighet som utgör stöd för vad som påstås.”

Skatteverket reagerade på den friande domen genom att ytterligare upptaxera Melki städ och Elias Melki personligen. I skattemål gäller nämligen andra beviskrav än i brottmål. Medan det i brottmålet är åklagaren som måste bevisa den anklagades skuld är det i skattemål tvärt om.

I skatteärenden måste den som blir upptaxerad visa att de uppgifter som Skatteverket ifrågasätter är korrekta. Melki Städ upptaxerades med 5,7 miljoner kronor. Melki personligen och en kollega upptaxerades med en miljon kronor vardera. Företaget undvek återigen nätt och jämnt konkurs, något som annars är mycket vanligt vid betalningssäkringar.

När skattemålet kom upp i länsrätten friades även där Melki Städ och Elias Melki helt.

Trots mycket svag bevisning drev Skatteverket fallet hela vägen, med resultatet att Melki Städ nästan gick i konkurs. Processen tog fyra och ett halvt år.

Det fallet Melki illustrerar är hur Skatteverket även när de inte har några konkreta bevis för att fel förekommit kan förstöra både företags och enskildas ekonomi. De flesta företag hade gått i konkurs om de fått motsvarande krav på mångmiljonbelopp som drabbade Melki Städ. Om ett företag går i konkurs blir det dessutom svårare för de anklagade att försvara sig från Skatteverkets krav, eftersom de själva måste bekosta sitt försvar.

Elias Melki har gett ut en bok om sina erfarenheter – ”När Skatteverket anfaller”. På nästa sida följer ett utdrag ur boken som beskriver ett förhör med Skatteverkets tjänsteman under rättegången mot Melki Städ.

Här följer ett utdrag ur Elias Melkis bok "När Skatteverket anfaller" (Efron, 2010). Utdraget är ett förhørsprotokoll där en av Skatteverkets ansvariga handläggare (Jansson) försöker förklara vilka bevis som egentligen ligger till grund för verkets anklagelser mot Melki (sid 135), att han mottagit pengar från underentreprenörer som anställt svart arbetskraft:

Nedan återges en transkription av förhöret. Först är det advokat Leif Silbersky och därefter advokat Carl-Johan Malmberg som frågar vilka bevis som finns för att pengar som Melki Städ hade betalat till Cervictor och Asbest återförts till Melki Städ. Mot slutet försöker åklagaren gripa in och rädda revisorn men Leif Silbersky snäser av henne och domaren tillåter att förhöret fortsätter.

Silbersky: Nu är det så att jag försvarar en person som heter Per Bäckman. Det namnet känner du igen?

Jansson: Ja.

Silbersky: Per Bäckman är åtalad bland annat för att han ska ha medverkat till att dom inbetalade medlen har återförts, alltså återförts till Melki Städ. Han säger att det känns han inte vid. Kan du tala om för mig hur jag ska försvara Per Bäckman? Vad är det som tyder på i allt det material du har gått igenom att Per Bäckman har varit med och att pengar har återförts till Melki Städ, så har jag lättare att försvara Per Bäckman?

Jansson: Ja, jag förstår dig att du ...

Silbersky: Du förstår vad jag menar?

Jansson: Ja, jag förstår vad du menar.

Silbersky: Tala om för rätten vad rätten ska ta fasta på.

Jansson: Ja, men som sagt jag har ju gjort en sammantagen bedömning.

Silbersky: Jag bryr mig inte om någon sammantagning, ge mig konkret. Här sysslar vi med juridik, levande juridik. Rätten ska så småningom skriva en dom baserad på fakta som rätten har tagit fasta på. Tala om för mig vad åklagaren har eller kan luta sig emot att Per Bäckman, jag bryr mig inte om någon annan än Per Bäckman, att han har medverkat till att pengar återförts till Melki Städ? Jag ska försvara honom dom dagarna som återstår.

Jansson: Ja, jag vet inte vem han har lämnat pengarna till och det kanske har lämnats vidare till ett antal personer.

Silbersky: Det är spekulationer?

Jansson: Ja precis.

Silbersky: Kan du lämna någonting konkret så är jag tacksam? Kan du inte det så konstaterar jag bara att åklagaren har ingenting att luta sig emot. För det är du som sitter här som sakkunnig.

Jansson: Ja.

Silbersky: Du är ju inte ett vittne i vanlig bemärkelse utan närmast en sakkunnig som har granskat material. Du har ju inte varit med i verksamheten.

Jansson: Nej, men som sagt vi har ju gjort vissa bedömningar av dom handlingar som har återfunnits och dom har vi tolkat som återbetalningsplaner.

Silbersky: Men jag frågar om Per, nu är jag tjugitig, det är tredje gången, jag frågar konkret om Per Bäckman. Peka på en handling, peka på någonting i materialet som tyder på att Per Bäckman har haft pengar i sin hand som har gått till Melki städ?

Jansson: Han har ju haft pengar i sin hand, det är ju ...

Silbersky: Det har han väl som vanligt, det är väl en sak, men att pengar gått till Melki Städ, det är det han är åtalad för.

Jansson: Ja, det är ju en sammantagen bedömning vi har gjort.

Silbersky: Men det är ju, jag ska inte säga att det är nys det du säger, men det är ju bara klyschor ju. Konkret, har du någonting?

Jansson: Konkret, jag vet inte vad du tänker på konkret.

Silbersky: Det vet du mycket väl; kvitton, en handling?

Jansson: Nej, men jag kan svara på frågan, något kvitto har inte jag sett.

Silbersky: Finns det någon handling?

Jansson: En handling, vilken typ av handling?

Silbersky: Allt typ.

Jansson: Ja, men det som sagt, vi har ju gjort en bedömning av dom här bilagorna.

Silbersky: Bedömning är det lättaste sak i världen att ha tyckande och göra en bedömning.

Jansson: Ja, det är möjligt.

Silbersky: Helt annan sak att bygga under det konkret. Rätten får aldrig syssla med gissande förstår du. Man dömer inte folk i det här landet på gissningar och tolkningar, man dömer dom för konkreta handlingar och utsagor.

Jansson: Jag har gjort en skattemässig bedömning och jag behöver inte sitta och göra en uppsåtsbedömning.

Silbersky: Nej, men du sitter här därför att du ska styrka och hjälpa åklagaren, det är så bevisemat är, att Per Bäckman deltagit i att pengar återförts till Melki Ståd. Sammanfattningsvis har du ingenting att peka på, så enkelt är det väl?

Domaren: Ja, nu får ju i och för sig han ställa frågor.

Åklagaren: Ja, det vet jag väl, men det är inte bevisemat för det här vittnet och jag tycker att hon har svarat på den här frågan hon har fått ganska .

Silbersky: Om du lugnar dig där borta så är det väl rätten som avgör om informationen är intressant. Jag bara konstaterar att du inte kan svara. Jag har inga ytterligare frågor.

Domaren: Tack. Carl-Johan Malmberg har ytterligare en fråga.

Malmberg: Jag har en sista fråga här. Du sa så här, han har i vart fall haft pengarna i sin hand, eller hur?

Jansson: Ja, troligtvis har han ju haft det eftersom han har plockat ut det genom kontantuttag.

Malmberg: Och sedan så sa du om jag hörde rätt, jag tänkte jag skulle skriva ner det nämligen, jag vet ju inte vem han har gett pengarna till?

Jansson: Ja, exakt.

Malmberg: Skatteverket vet inte vem Per Bäckman har gett pengarna till. Det är den slutsats vi kan dra av det?

Jansson: Ja, rent fysiskt sett vet vi ju inte vem han har gett pengarna till, om han har gett dom till någon teamledare eller någon företagsledare det kan ju inte jag svara på.

Malmberg: Han kan ha gett dom till vem som helst, eller hur?

Jansson: Ja.

5. FALLSTUDIE – Anders Eriksson

Anders Eriksson och Inger Jeansson drev tillsammans firman IA Montage AB som sysslade med att bygga silos över hela Sverige, Finland, Norge och Danmark. Verksamheten var speciell och krävde både erfarna arbetare och personer som kunde bygga enklare konstruktioner. De senare hyrdes därför in från bemanningsföretag efter behov.

År 2004 gjorde Skatteverket i Malmö en revision som också samordnades med en förundersökning av Ekobrottsmyndigheten. År 2005 häktades Anders och fick sitta häktad en månad. Åklagaren åtalade Anders och Inger för grovt skattebrott och bokföringsbrott.

Anders och Inger friades av Tingsrätten och domen mot Anders överklagades utan att Hovrätten ändrade domen. Vid samma rättegång åtalades ytterligare ett antal personer i det anlitade bemanningsföretaget som fälldes för att ha låtit bli att betala in moms till staten. Det visade sig att bemanningsföretaget hade förfalskat sina F-skattsedlar.

Hovrätten gjorde bedömningen att IA Montage AB hade handlat i god tro och att det inte fanns någon anledning för dem att misstänka att underleverantörerna var ett bluffföretag. Trots de friande domarna gav inte Skatteverket upp.

Skatteverket drev skatteärendet vidare mot Anders och Inger och Länsrätten dömde dem som skattskyldiga för moms. Kammarrätten fastställde domen och Anders och Inger fick inte prövningstillstånd.

Enligt domen är Anders ensam företagsledare (när han fick skadestånd för häktningstiden var han att anse som okvalificerad arbetare), men Skatteverket försöker nu driva in den obetalda momsen från den medhjälpande makan Inger som Skatteverket i tidigare yttranden i processen hävdat inte deltar i verksamheten. Trots att Skatteverket har riktat samma krav mot den person som dömdes för skattebrott och bokföringsbrott i brottmålet har verket samtidigt krävt betalning för samma belopp från samma fakturor av Inger. Motiveringen för detta har varit att det inte är förbjudet att kräva två personer på samma belopp. Skatteverket hävdar att det inte finns något som hindrar det.

Inger har vänt sig till Tingsrätten och hävdat att Kronofogden vänt sig mot fel person och rätten har meddelat inhibition.

Kommentar

Anders och Inger frias i brottmålet men fälls i skattemålen. Skattedomstolarna har i sin bedömning inte tagit hänsyn till den bevisning som kommit fram i de allmänna domstolarna. Här ser vi vilka rättssäkerhetsproblem det låga beviskravet "sannolikt" medför. Skatteverket har dessutom gjort en osannolik mängd felräkningar i den praktiska hanteringen.

Vidare har en skatteintendent lämnat osanna uppgifter till skattedomstolarna. Intendenten har skrivit i yttrande till länsrätten att ett antal personer har uppgivit i förundersökningen att de fått svart lön av Anders. Går man igenom protokollen finns det ingen som har sagt så. Därefter kom förhandlingen i tingsrätt, 2005, då de förhörda personerna vittnade och intygade att de inte fått svart lön. När sedan skattemålet kommer upp i länsrätten 2007 skriver man i domen att svart lön har betalats ut utan att vare sig förhöra några vittnen eller kommentera tingsrättens och hovrättens domar.

Skatteverket bygger här samman ett antal indicier utan att göra någon korrekt individuell bevisvärdering och bevisprövning. Eftersom beviskravet är "sannolikt" i skattemål räckte det för en fällande dom, trots alla felaktigheter och misstag.

6. TIO FÖRSLAG FÖR BÄTTRE RÄTTSSÄKERHET

Skattebetalarnas Förening och FöretagarFörbundet har i många års tid arbetat för förbättrad rättssäkerhet på skatteområdet. Nu efter valet vill vi diskutera åtgärder som kan förbättra rättssäkerheten i skatteärenden. Våra förslag är indelade i två kategorier: Förslag som vi bedömer är genomförbara på kortare sikt och förslag till förändringar som kan kräva längre tid att utreda och genomföra. Vår målsättning har varit att inte låta våra förslag överlappa med de förslag som Skatteförfarandeutredningen (SOU 2009:58) lagt fram. Utredningens förslag är överlag bra, men samtidigt anser vi att de inte kommer att medföra en tillräcklig förstärkning av rättssäkerheten för företagare.

ÅTGÄRDER SOM KAN GENOMFÖRAS INOM KORT:

1: Inför en bortre tidsgräns för hur länge en skatterevision får pågå. En skatterevision kan pågå länge och är ett stort osäkerhetsmoment för den som granskas. En formell bortre tidsgräns för revisionen bör därför fastställas. Behöver Skatteverket ytterligare tid ska det finnas möjlighet att förlänga fristen efter det att myndigheten motiverat förlängningen.

2: Beloppsgräns för ersättning för ombudskostnader. I skatteärenden där skattekraven är av en sådan omfattning att de får avsevärd betydelse för en enskild persons framtida försörjningsmöjligheter bör försvarskostnaderna alltid betalas av staten, oavsett målets utgång.

3: Anpassa ersättningen för rättshjälp till den marknadsmässiga kostnaden för skattejuridisk expertis. Den som vunnit ett skattemål ska inte behöva förlora stora pengar på sitt försvar.

4: Kräv beslut i förvaltningsrätten för tredjemansrevision. Tredjemansrevisioner är till sin natur mycket rättsosäkra och potentiellt integritetskränkande för ett stort antal personer, varav många ej är det direkta målet för Skatteverkets granskning. Därför bör ett domstolsbeslut krävas innan tredjemansrevision kan genomföras.

ÅTGÄRDER SOM KAN GENOMFÖRAS PÅ LÄNGRE SIKT:

5: Striktare jämkning av skattetillägget. Skattetillägg bör med automatik räknas in i sin helhet i den eventuella påföljden vid brottmål, då skattetillägget är ett straff enligt Europarätten. Vid friande dom i brottmål ska inget skattetillägg utgå, då utfallet i brottmålet bör ha företräde vad gäller straffpåföljder.

6: Konkurskydd vid skattekrav. Vid skattekrav riktade mot företag som uppenbarligen bedrivit inte obehörig verksamhet under en längre tid bör betalningen av skatteskulden i normalfallet läggas upp i samråd med företaget, så att risken för att företaget hamnar på obestånd minskas.

7: Prövning av eftertaxering. En återgång bör ske till de regler som gällde före 1991 som innebar att Skatteverket fick ansöka hos länsrätten (nu förvaltningsrätten) om eftertaxering.

8: Gör Skattenämnderna mer oberoende. I dag är ordföranden i Skattenämnderna anställd av Skatteverket. I praktiken blir därför Skatteverkets representant i nämnden den ende med expertkunskaper på skatteområdet. Prövningen blir därför alltid färgad av att både den föredragande och ordföranden är anställda av Skatteverket.

9. Återinför regel om tjänstemannaansvar. I dag saknas generella regler om personligt ansvar för tjänstemäns myndighetsutövning. För att säkra att tjänstemän tar ansvar för att rättssäkerheten upprätthålls bör sådana regler införas.

10. Skärp beviskraven i skattemål. På sikt bör kraven på bevisning skärpas i skattemål, så att beviskraven närmar sig de som gäller i brottmål.

Förvaltningsrätterna – ett steg framåt

I förra årets rapport, "I Skatteverkets kvarnar", förordade vi ökad specialisering i förvaltningsdomstolarna som en viktig åtgärd för att se till att skatteärenden ska kunna avgöras snabbare och mer rättssäkert. Det är nu tydligt att de senaste årens satsningar på att specialisera och effektivisera hanteringen av förvaltningsärenden givit resultat i form av ett minskat antal mål i kö hos förvaltningsdomstolarna.

I och med att de 23 länsrätterna i år slagits samman till 12 förvaltningsrätter bör det vara möjligt att öka specialiseringen i förvaltningsdomstolarna. Det är dock ännu för tidigt för att uttala sig om i hur stor utsträckning dessa möjligheter till ökad specialisering ger avtryck i form av snabbare hantering av skatteärenden.

Det är samtidigt tydligt att de senaste årens satsningar på att effektivisera hanteringen av förvaltningsärenden givit resultat i form av ett minskat antal mål i "kö" hos förvaltningsdomstolarna. Sedan år 2005 har antalet balanserade mål (icke-avgjorda mål) minskat betydligt i förvaltningsdomstolarna. Detta är en mycket positiv utveckling. Skatteärenden som tar årtal att avgöra innebär stora kostnader, både ekonomiskt och mänskligt, för såväl den skattskyldiga som staten.

7. SKATTEVERKETS BESLUT STEG FÖR STEG

Revision och första beslut

Revisioner är Skatteverkets kanske viktigaste verktyg för att kontrollera att inga oegentligheter förekommer i ett företag. I de flesta fall sker revisionen i samförstånd med det företag som är föremål för revisionen.

I vissa fall vidtas tvångsåtgärder enligt Tvångsåtgärdslagen (SFS 1994:466). I dessa fall handlar det om tvångsrevision i den reviderades verksamhetslokaler (5 §), eftersökande och omhändertagande av handlingar (6–9 §§), granskning utan föregående föreläggande om kontrolluppgift (10 §), försegling av lokal, förvaringsplats eller annat utrymme (13 §).

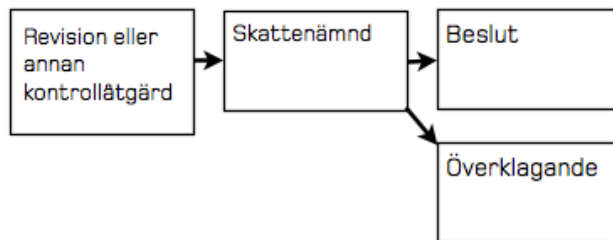
Vid taxeringsrevision måste således en avvägning göras mellan statens intresse av omfattande kontrollverksamhet och den enskildes krav på rättssäkerhet. Även vid revisioner som sker i samförstånd med den som granskas är det viktigt att den granskade har kunskap om hur revisionen går till, och vilka rättigheter och skyldigheter som föreligger. Det gäller till exempel regler om partsinsyn, rätten att inte lämna uppgifter som belastar den granskade, etc.

Om en revision resulterar i ett skattekrav ska pengarna betalas in först efter en kort frist (30 dagar). Om skattekravet är omfattande kan detta resultera i att företaget går omkull redan innan det haft möjlighet att överklaga beslutet.

Vi föreslår därför att ett konkursskydd för företag ska införas. Etablerade företag som drivit verksamhet under en längre tid ska inte tvingas i konkurs på grund av skattekrav från Skatteverket. I sådana fall, när risken för skatteundandragande bedöms vara begränsad, bör därför betalningen av skatteskulden läggas upp i samråd mellan företaget och Skatteverket, så att risken för konkurs minskas i största möjliga utsträckning.

Vidare bör tjänstemannaansvaret återinföras. I dag saknas generella regler om personligt ansvar för tjänstemäns myndighetsutövning. För att säkra att tjänstemän tar ansvar för att rättssäkerheten upprätthålls bör regler som fastställer tjänstemannens enskilda ansvar för myndighetsutövningen återigen införas i Sverige.

Avslutningsvis bör domstolsbeslut krävas för tredjemansrevision. En tredjemansrevision innebär att Skatteverket kan samla in information från andra än den som är det direkta målet för en revision (d.v.s. "tredje man"), t.ex. en bank. I praktiken har detta till exempel utnyttjats för att samla in kunduppgifter om tusentals kunder hos internetleverantörer. Dessa uppgifter används sedan för att granska de egentliga målen för skatteverkets granskning. Tredjemansrevisioner är till sin natur mycket rättsosäkra och potentiellt integritetskränkande för ett stort antal personer, varav många ej ens är det direkta målet för Skatteverkets gransk-

VÅRA FÖRSLAG ANGÅENDE SKATTEREVISION:

- **Inför en borte tidsgräns** för hur länge en skatterevision kan pågå.
- **Kräv beslut i förvaltningsrätten för tredjemansrevision.** Tredjemansrevisioner är till sin natur mycket rättsosäkra och potentiellt integritetskränkande. Därför bör ett domstolsbeslut krävas innan tredjemansrevision genomförs.
- **Konkursskydd vid skattekrav.** Vid skattekrav bör betalningen av skatteskulden i normalfallet läggas upp i samråd med företaget.
- **Eftertaxering.** En återgång bör ske till de regler som gällde före 1991 som innebar att Skatteverket fick ansöka hos förvaltningsdomstol om eftertaxering.
- **Återinför regel om tjänstemannaansvar.** I dag saknas generella regler om personligt ansvar för tjänstemäns myndighetsutövning. För att säkra att tjänstemän tar ansvar för att rättssäkerheten upprätthålls bör sådana regler införas.

Skattebetalarnas Förening och FöretagarFörbundet

ning. Därför bör ett domstolsbeslut krävas innan tredjemansrevision genomförs.

Prövning i skattenämnd

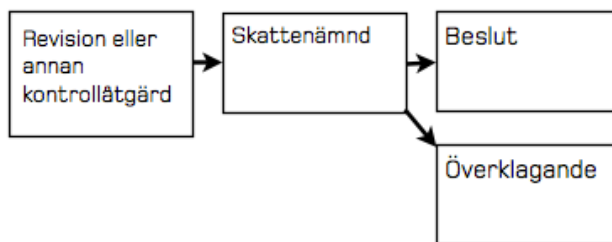
Skattenämnden är den första instans där skatteärenden kan prövas. En skattenämnd består av 3–5 politiskt tillsatta lekmanaledamöter och en ordförande som representerar Skatteverket. Nämnden granskar Skatteverkets förslag till taxeringsbeslut. Skattenämnden behandlar dock inte alla typer av skatteärenden. Av historiska skäl granskas moms- och arbetsgivaravgiftsärenden endast när dessa genom en revision är förenade med ett taxeringsärende.

Eftersom ärendet föredras i skattenämnden av en representant för Skatteverket, samtidigt som även nämndens ordförande är anställd av Skatteverket innebär detta att all sakkunskap i skattefrågor i nämnden ligger hos Skatteverket.

Vi anser att skattenämndernas sammansättning på längre sikt bör förändras, så att det i nämnden alltid finns en sakkunnig person i skattefrågor som inte är anställd av Skatteverket.

Vårt förslag skiljer sig här från Skatteförfarandeutredningens förslag om att skattenämnderna ska avskaffas.

På så vis skapas en balans mellan Skatteverket som föredragande och nämnden vad gäller sakkunskap. Risken är annars överhängande att lojalitet med organisation och kollegor färgar ordförandens inställning, och att detta i sin tur snedvrider nämndens beslut.

VÅRA FÖRSLAG ANGÅENDE SKATTENÄMNDERNA:

– **Gör Skattenämnderna mer oberoende.** I dag är ordföranden i skattenämnden anställd av Skatteverket.

I praktiken blir därför Skatteverkets representant i nämnden den enda med expertkunskaper på skatteområdet i nämnden.

Prövningen blir därför alltid färgad av att både den föredragande och ordföranden är anställda av Skatteverket. Det bör därför utredas hur skattenämnderna kan få tillgång till oberoende skatteexpertis i större utsträckning.

Prövning i förvaltningsdomstol

Ett skatteärende som överklagas hanteras först av Skatteverket självt. Om Skatteverket inte omprövar sitt beslut skickas beslutet automatiskt vidare till förvaltningsdomstolarna, där den första instansen är förvaltningsrätten (tidigare länsrätten).

Till skillnad från vad som gäller i ett brottmål ligger bevisbördan i skattemål i betydligt större utsträckning på den skattskyldige. Beviskraven för Skatteverket är också lägre som nämnts ovan.

Den skattskyldige får dessutom betydligt mindre hjälp med sitt försvar jämfört med vad som gäller vid brottmål. Den skattskyldige kan få ersättning för utlägg i samband med sitt försvar först i efterhand.

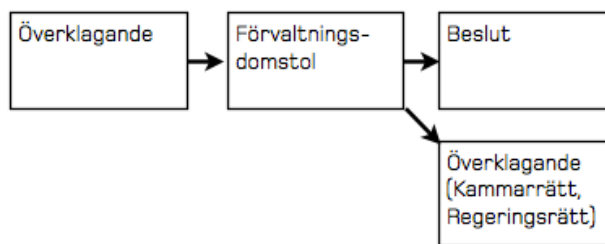
Inte ens vid en vinst i målet kan dock den skattskyldige vara säker på att få full ersättning för sina kostnader för juridisk representation, eftersom ersättning endast lämnas för kostnader som den skattskyldige "skäligen behövt". Vid den bedömningen ska vägas in svårighetsgraden hos den aktuella skattefrågan och den skattskyldiges egen situation (ålder, sjukdom, bristande erfarenhet och liknande förhållanden).

I de fall ersättning medges ska en skälighetsbedömning lämnas av ersättningens storlek. Domstolarna är inte bundna av timsättningen enligt Rättshjälpslagen, men i praktiken har rättshjälpstaxan fått avgörande betydelse för ersättningens storlek.

Arvodet till en skattejurist är betydligt högre, ofta minst dubbelt så högt. Det betyder att en skattskyldig som har vunnit en skatteprocess, och av domstolen tillerkänts ersättning för den tid som ombudet har debiterat, ändå måste stå för en stor del av kostnaden själv. Att inleda en skatteprocess kan alltså medföra en kostnad som överstiger den skatt som tvisten handlar om.

För att ändra på detta föreslår vi att ersättningen för rättshjälp anpassas till den marknadsmässiga kostnaden för skattejuridisk expertis. Den som vunnit ett skattemål ska inte behöva förlora stora pengar på sitt försvar. Vi föreslår även att rättshjälp alltid ska utgå, oavsett målets utgång, i de fall där skattekravet är så pass stort att en individs framtida försörjningsmöjligheter påverkas avsevärt.

Till sist bör skattetillägg med automatik räknas in i sin helhet i en eventuell påföljd vid brottmål, då det är ett straff enligt europarätten. I dag är föreskrifterna om jämkning av påföljder alltför lösa. Vid friande dom i brottmål ska inget skattetillägg utgå, då utfallet i brottmålet bör ha företräde vad gäller straffpåföljder. Att som idag betrakta de gärningar som resulterar i skattetillägg som skilda från de gärningar som resulterar i annan straffpåföljd är inte rimligt. Dessutom bör beviskraven på sikt skärpas i skattemål, så att de närmar sig de beviskrav som i dag gäller i brottmål.

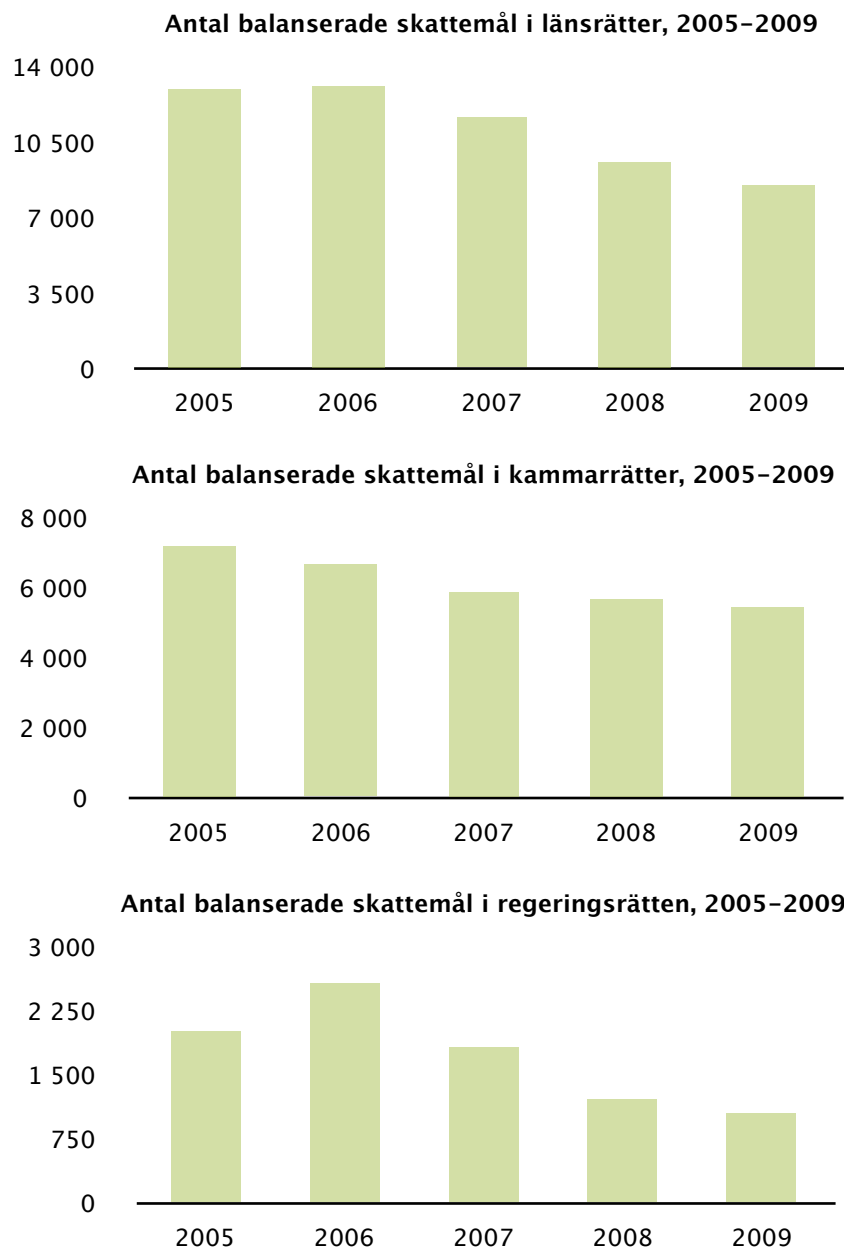

VÅRA FÖRSLAG ANGÅENDE FÖRVALTNINGSDOMSTOLARNA:

- **Anpassa ersättningen för rättshjälp** till den marknadsmässiga kostnaden för skattejuridisk expertis.
- **Beloppsgräns för ersättning för ombudskostnader.** I skatteärenden där skattekraven är av en sådan omfattning att de får avsevärd betydelse för en enskild persons framtida försörjningsmöjligheter bör försvarskostnaderna alltid betalas av staten, oavsett målets utgång.
- **Striktare jämkning av skattetillägget.** Skattetillägget bör med automatik räknas in i sin helhet i eventuell påföljd vid brottmål, då det är ett straff enligt europarätten. Vid friande dom i brottmål ska inget skattetillägg utgå, då straffpåföljd ej bör utdömas administrativt.
- **Skärp beviskraven i skattemål.** På sikt bör kraven på bevisning skärpas i skattemål, så att beviskraven närmar sig de som gäller i brottmål.

8. STATISTIK – ANTAL BALANSERADE MÅL

I länsrätterna (nu förvaltningsrätter) har antalet balanserade mål minskat från cirka 13 000 till c:a 8 500 år 2009. I kammarrätterna har antalet mål som står i kö minskat från 7 200 år 2005 till 5 441 år 2009. I regeringsrätten har antalet skattemål i kö minskat från 2 177 år 2005 till 1 058 för 2009.

Källa: "Domstolsstatistik 2009", Domstolsverket

9. STATISTIK – SÅ OFTA ÄNDRAS SKATTEVERKETS BESLUT

Hur omfattande är då problemen med bristande rättssäkerhet i skatteärenden? Det är en komplicerad fråga att besvara, särskilt som den statistik som finns tillgänglig har begränsningar. För att kunna svara på frågan finns därför flera viktiga faktorer som först måste beaktas:

- **Antalet beslut som överklagas**, särskilt gäller detta de ändringar som överklagas hela vägen till en förvaltningsdomstol. En annan fråga är hur den uppgiften ska sättas in i ett större sammanhang. Ska antalet fall jämföras med det totala antalet beslut? Eller med antalet i en viss underkategori?
- **Andelen av Skatteverkets beslut** som ändras av en högre instans. En hög ändringsfrekvens kan tyda på att det finns ett problem, antingen med Skatteverkets tillämpning av lagen, eller med otydlig lagstiftning eller praxis.
- **Incitament och kostnader för att överklaga**. I dag innebär ett överklagande i ett skatteärende en betydande ekonomisk risk för den som överklagar, även i de fall där den skattskyldige är mycket säker på att få rätt i en högre instans. Vi redogör för orsakerna till detta i avsnitt 1–3. På grund av den incitamentsstruktur som i dag är etablerad på området kan det antas att det finns ett betydande mörkertal när det gäller välgrundade överklaganden som aldrig äger rum.

Det finns naturligtvis ännu fler faktorer att beakta, men dessa torde vara de viktigaste.

Hur ser då statistiken ut? Totalt ändras bara en liten del av alla inlämnade deklarerationer. (Se Skatteverkets verksamhetsstatistik i avsnitt 8). Av dessa ändringar överklagas bara en minoritet.

Det som är särskilt intressant är samtidigt inte färre tvister mellan Skatteverket och de skattskyldiga, utan de i regel större ärenden som överklagas vidare till högre instans.

I dessa fall ändras i de flesta ärendekategorier mellan 20 och 30 procent av Skatteverkets beslut helt eller delvis. I länsrätten (nu förvaltningsrätten) torde ändringarna i nästan samtliga fall vara till den skattskyldiges fördel.

En ändringsprocent i denna storleksordning betyder att även om Skatteverket i de flesta omtvistade fall fattat ett korrekt beslut enligt förvaltningsrättens bedömning, så finns ett betydande utrymme för förbättring.

Ändringar i länsrätten (nu förvaltningsrätten):

	2005	2006	2007	2008	2009
Inkomst- och förmögenhetstaxering	21 %	20 %	22 %	23 %	22 %
Mervärdesskatt	24 %	26 %	26 %	25 %	25 %
Vissa punktskatter och avgifter	31 %	24 %	10 %	8 %	9 %
Skattetillägg, förseningsavgift, avgiftstillägg	11 %	11 %	12 %	13 %	12 %
Löneavgifter	31 %	14 %	27 %	31 %	27 %

Källa: Domstolsverket

Ändringar i kammarrätten:

	2005	2006	2007	2008	2009
Inkomst- och förmögenhetstaxering	23 %	28 %	25 %	27 %	27 %
Mervärdesskatt	28 %	33 %	30 %	26 %	24 %
Vissa punktskatter och avgifter	16 %	18 %	9 %	16 %	14 %
Skattetillägg, förseningsavgift, avgiftstillägg	22 %	24 %	24 %	20 %	30 %
Löneavgifter	26 %	25 %	26 %	27 %	27 %

Källa: Domstolsverket

Observera att statistiken avseende kammarrätten ej skiljer på ändringar till Skatteverkets respektive den skattskyldiges förmån.

Antal mål i länsrätten (förvaltningsrätten)*

	2008	2009
Inkomst- och förmögenhetstaxering	9 577	7 336
Mervärdesskatt	2 030	1 745
Vissa punktskatter och avgifter	462	469
Skattetillägg, förseningsavgift, avgiftstillägg	786	550
Löneavgifter	1 377	1 386

Källa: Domstolsverket

* Ansökningsmål undantagna

Antal mål i kammarrätten

	2008	2009
Inkomst- och förmögenhetstaxering	4 091	3 919
Mervärdesskatt	1 000	902
Vissa punktskatter och avgifter	144	110
Skattetillägg, förseningsavgift, avgiftstillägg	256	72
Löneavgifter	641	670

Källa: Domstolsverket

APPENDIX – SKATTEVERKETS VERKSAMHETSSTATISTIK

Hur ser statistiken kring taxering ut över lag? Här följer ett sammandrag av Skatteverkets egen verksamhetsstatistik som ger en bild av myndighetens kontrollverksamhet och dess omfattning. Källan är för samtliga tabeller Skatteverkets verksamhetsstatistik. Statistiken omfattar:

- Antal ändringar i kontrollverksamheten
- Ändrade inkomstdeklarationer
- Skattemässigt utfall av kontrollverksamheten
- Antal avslutade revisioner
- Inriktning av skatterevisioner
- Revisionsutfall
- Skattetillägg
- Antal skattetilläggsbeslut
- Skattetilläggs omfattning

Antal ändringar i kontrollverksamheten, tusental

	Exkl. grundkontroll						Inkl. grundkontroll			2008 i förhållande till antal dekl.
	2003	2004	2005	2006	2007		2006	2007	2008	
Inkomstskatt årlig taxering	211	159	115	311	317		311	317	286	3,6 %
Inkomstskatt omprövning	42	42	39	45	53		69	67	69	0,9 %
Mervärdessk.	46	47	43	43	46		83	88	68	2,0 %
Arbetsgivaravgifter	60	62	51	51	57		82	86	102	3,2 %
Avdragen skatt	26	27	21	21	22		33	30	30	1,0 %
Punktskatter	3	3	3	5	5		5	5	8	17,0 %
Summa	388	340	272	476	500		583	593	563	3,2 %

Antal ändringar i kontrollverksamheten, tusental – Skönsbeskattning

	Exkl. grundkontroll						Inkl. grundkontroll			2008 i förhållande till antal dekl.
	2003	2004	2005	2006	2007		2006	2007	2008	
Inkomstskatt årlig taxering	64	63	56	54	52		54	52	56	0,7 %
Inkomstskatt omprövning	44	41	37	38	35		38	35	26	0,8 %
Mervärdesskatt	24	22	20	20	18		20	18	20	0,6 %
Arbetsgivaravgifter	22	21	19	19	18		19	18	20	0,7 %
Avdragen skatt	1	1	1	1	1		1	1	1	2,1 %
Summa skönsbeskattning	155	147	132	132	124		132	124	123	0,7 %
SUMMA	543	487	405	608	624		715	717	686	3,9 %

Ändrade inkomstdeklarationer vid årlig taxering per deklarationstyp, tusental

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2008 i förhållande till antal deklara-tioner
INK 1, privatper-soner	280	267	258	257	263	247	3,4 %
INK 2, aktiebolag, ek. för.	15	16	16	17	17	11	3,0 %
INK 3, stiftelser, ideella för.	3	3	3	4	3	3	2,9 %
INK 4, handels-bolag	1	0	0	0	0	0	0,0 %
Summa	299	286	277	278	283	261	
Andel av dekla-rationerna	3,9 %	3,8 %	3,6 %	3,6 %	3,6 %	3,3 %	3,3 %

Skattemässig utfall av kontrollverksamheten, belopp netto i mnkr

	Exkl. grundkontroll					Inkl. grundkontroll		2008 som andel av total
	2003	2004	2005	2006	2007	2007	2008	
Inkomstskatt årlig taxering	4 011	3 919	4 173	5 267	6 155	6 155	3 531	19 %
Inkomstskatt omprövning	6 660	3 675	3 287	7 032	4 867	4 727	5 132	28 %
Mervärdesskatt	834	3 187	1 705	2 003	2 431	3 634	4 100	22 %
Arbetsgivarav-gifter	615	740	710	836	812	651	259	1 %
Avdragen skatt	299	218	289	269	233	86	-2	0 %
Punktskatter	300	405	362	246	227	314	689	4 %
Summa exkl. skönsbeskatt-ning	12 719	12 144	10 526	15 653	10 121	15 567	13 709	74 %

Skattemässigt utfall av kontrollverksamheten, belopp netto i mnkr – Skönsbeskattning

	Exkl. grundkontroll					Inkl. grundkontroll		2008 som andel av total
	2003	2004	2005	2006	2007	2007	2008	
Inkomstskatt årlig taxering	2 200	3 011	2 717	3 076	2 921	2 921	3 135	17 %
Mervärdesskatt	1 197	832	630	836	718	718	868	5 %
Arbetsgivaravgifter	356	294	305	264	304	304	343	2 %
Avdragen skatt	348	300	316	321	306	306	321	2 %
Punktskatter	23	33	25	17	19	21	80	0 %
Summa skönsbeskattningar	4 124	4 470	3 993	4 514	4 268	4 270	4 747	26 %
Totalt, inkl. skönsbeskattning	16 843	16 614	14 519	20 167	14 389	19 837	18 456	100 %

Antal avslutade revisioner

	2004	2005	2006	2007	2008
Stora företag	573	466	428	445	354
Små och medelstora företag	6 622	6 121	6 208	6 132	6 783
Summa	7 195	6 587	6 636	6 577	7137

Inriktning av skatterevisjoner, antal granskade skatter / ändamål

	2004	2005	2006	2007	2008	2008, som andel
Inkomstskatt	4 305	4 220	4 285	4 305	4 138	26 %
Mervärdesskatt	5 355	4 985	4 847	4 606	5 270	33 %
Arbetsgivaravgifter	4 503	4 253	3 965	3 680	3 723	23 %
Avdragen skatt	2 312	1 803	1 508	1 579	1 520	10 %
F-skatt	307	231	153	113	61	0 %
Kontrolluppgiftsskyldighet	1 260	981	812	809	613	4 %
Inhämtande av uppgifter för tredje man	428	569	235	360	322	2 %
Punktskatter	351	282	263	290	282	2 %
Övrigt	121	54	40	35	11	0 %
Summa	18 942	17 378	16 108	15 777	15 940	100 %

Revisionsutfall per skatteslag, belopp netto i mnkr

	2004	2005	2006	2007	2008	2008, som andel av total
Inkomstskatt	4 546	2 419	5 267	8 644	3 679	61 %
Mervärdesskatt	1 112	872	703	1 652	1 394	23 %
Arbetsgivaravgifter	792	698	645	775	689	11 %
Avdragen skatt	174	164	134	216	178	3 %
Punktskatter	217	214	103	227	130	2 %
Summa	6 841	4 367	6 852	11 514	6 070	100 %

Skattetillägg, belopp netto i mnkr

	2004	2005	2006	2007	2008	2008, som andel av total
Inkomstskatt	257	629	1 921	805	346	33 %
Mervärdesskatt	303	256	276	315	436	42 %
Arbetsgivaravgifter	166	148	161	171	153	14 %
Avdragen skatt	62	69	67	72	73	7 %
Punktskatter	19	16	21	25	38	4 %
Summa	807	1 118	2 446	1 388	1 046	100 %

Antal skattetilläggsbeslut, tusental

	2004	2005	2006	2007	2008	2008, som andel av total
Inkomstskatt årlig taxering	27	22	22	21	17	
Omprövning påförda	15	13	12	12	14	
Omprövning nedsatta	14	11	10	10	9	
Summa beslut	57	46	43	43	40	23 %
Mervärdesskatt						
påförda	58	51	49	48	37	
nedsatta	25	22	20	19	17	
Summa beslut	82	73	69	67	54	31 %
Arbetsgivaravgifter						
påförda	44	37	32	33	37	
nedsatta	14	13	11	11	11	
Summa beslut	58	49	43	43	48	27 %
Avdragen skatt						
påförda	29	25	23	22	24	
nedsatta	12	11	9	9	9	
Summa beslut	40	36	32	31	33	19 %
Punktskatter						
Summa beslut	1	1	1	1	1	1 %
Totalt antal	238	205	189	185	176	

Skattetillägg vid årlig taxering

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Antal								
Fysiska personer	42 825	38 161	29 197	22 843	18 759	17 962	17 668	14 530
Juridiska personer	4 809	4 987	4 306	4 625	3 729	3 690	3 124	2 460
Summa	47 634	43 148	33 503	27 468	22 488	21 652	20 792	16 990
Belopp mnkr								
Fysiska personer	1 288	1 245	661	314	274	276	258	221
Juridiska personer	280	265	177	301	241	214	164	140
Summa	1 567	1 509	839	615	515	490	422	361
Genomsnitt, kr								
Fysiska personer	30 069	32 617	22 640	13 731	14 606	15 366	14 607	15 210
Juridiska personer	58 121	53 087	41 215	65 137	64 629	57 995	52 585	56 911